

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra DEN DANSKE SAG

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 50.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig10val-shoot-idm139947088148288/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Den Danske Sag

III.

Ihvorel den Danske Sag først og sidst maa være¹ det Danske Folks egen Sag, som ikke vilde staae til Redning, hvis det Danske Folk i Fortvivlelse saaledes opgav den, at de end ikke turde eller vilde benytte de allerlykkeeligste Vendinger, saa al baade guddommelig og menneskelig Deltagelse maatte ophøre, men har jeg Ret i, at den Danske Sag er hele vort Høinordens, hele Menneske-Slægtsens, Christendommens og Vorherres Sag, da kan det Danske Folk, med al dets Blødhed og Frygtsonhed, dagligdags Søvnighed og overdrevne Fredsommelighed, dog umuelig være saa ligegyldigt ved sin egen Sag, eller saa kiød ad Livets Farligbed og saa kjær ad Dødens Stilhed, at det vitterlig skulde forraade og forgive sin egen Sag; thi da var den aldrig blevet Vorherres Sag, hvis Forsyn umuelig kan feile eller forfeile sit Øiemed. Saa haabløs som derfor den Danske Sag ogsaa maatte staae for mig, naar den kun var Danskernes egen Sag, saa haabefuld maa den nødvendig vise sig for mine Øine, naar jeg tillige betragter den som Guds og Menneskets Sag.

Alle saadanne Betragtninger ligger vist nok, desværre, endnu udenfor de fleste Læseres Synskreds, men det maa være vor Trøst, at derved bliver Sandheden ikke mindre sand, eller Almagten mindre stærk, eller Godheden mindre velgiørende, saa det kan altsammen hverken svække vort Haab eller hindre det fra at gaae i Opfyldelse, og det saa meget mindre, som Aandeløshed og Ugudelighed netop er hvad der sætter den Danske Sag i Fare, og det følger af sig selv, at skal den Danske Sag reddes, maa dens Fiender overvindes.

Hvad nu først Høinorden angaaer, da forudsætter jeg som afgjort, hvad Nordens Mythologi og Historie beviser, at det eiendommelige ved Høinordens Folkeliv er den historiske Betragtning af Menneske-Livets store Kamp og Seier gennem hele Tidens Løb, saa Frugten af dette Folkeliv maa blive en klar Anskuelse og en levende Beskrivelse af denne Kamp, altsaa en aandrige Verdens-Historie, hvori hele Menneske-Slægtsens Levnetsløb, og derved tillige det guddommelige Forsyns Styrelse, spiller sig, og det Maal kan umuelig naaes, dersom ikke Høinorden beholder alle sine Kræfter, følgelig ogsaa de Danske, som, hvis de slides op i Tyskhedens Trældom, vilde ligesaa vel være tabt for Høinorden.

¹ Læs: Den danske Sag maa først og sidst være osv.

Den Danske Sag

som, hvis hele Danmark imorgen øiensynlig forgik enten ved et Jordskjælv eller ved en Oversvømmelse. Det var Følelsen heraf, som under den Jydske Krig giennembævede Høinorden, og at Danskheden er aldeles nundværilig til Folkelivets Oplysning og Forklaring i Høinordens Kæmpe-Aand, det er saameget des vissere, som det var i Danmark, at Høinordens eiendommelige Aand og fra Tydskernes skarpt adskille Løbe-Bane først i nærværende Aarhundrede blev opdaget, og er i Danmark, at denne Opdagelse har baaret sin første Livsfrugt, saa at hvor Mimers Hoved talde sit første Ord, der gjorde Thor ogsaa sit første Kæmpeskridt paa anden Omgang. Der ved nemlig, at det Udvotes svarer til det Indvotes, derved er det, at de sande og levende Anskuelser af Menneske-Livet gjør sig kiendelige fra alle de falske og dødfødte, og ligesom det alt længe har været klart nok, at Høinorden kun ved at gjøre fælles Sag kan vente at hævde sin udvotes Frihed og Selvstændighed mod Tyskere og Russer, saaledes blev det under den Jydske Krig klart, at Danskerne kan og vil med Guds Hjelp forsvare sin og Høinordens Eider-Grændse.

Vist nok maa der endnu udvotes skee langt mere end der er skedd, førend Høinorden kan agtes for indfredet til Skueplads for sin eiendommelige Udvikling og sit tilsvarende Størværk, thi ligesom den Danske Regiering for Øieblikket, af Frygt for Tyskland og af Gridskhed paa Holsten, har fraskrevet sig alt hvad det Danske Folk under den Jydske Krig tiikæmpede sig, saaledes har aabenbar den Svenske Regiering, af Frygt for Rusland og af Gridskhed paa Finland, undladt ved Bomarsunds Fald at tage Sverrigs rette Grændse, som er Aalands-Øerne, i Besiddelse, men jo mere Høinorden bliver sig bevidst i sin gamle Kæmpeaand, des umueligere vil det dog blive Regieringerne at følge deres ligesaa ufolkelige som aandløse Tabel-Væsen, hvorefter et Riges Magt og Anseelse, Vee og Vel, skal ene beroe paa Antallet af Mile, Skatte-Ydere, Rigsdalere og afrettede Heidukker. Vel kan denne Folke-Bevidsthed, der ene vil kunne holde Regieringen i de rette Spor, kun vækkes, befæstes og klares ved en folkelig Oplysning, der baade kræver Tid og har fra Begyndelsen saa store Vanskeligheder at bekæmpe, at de let synes uovervindelige, men naar først Solen er staaet op, pleier den jo dog at overvinde alle de Hindringer, Mørket under aaben Himmel lægger iveien for Lysets Udbredelse, og deri maa den